

Guds kærlighed er udsat for overgreb og misforståelser

➤ | Af Frank Risbjerg Kristensen, LTC-lærer og medlem af KPIs bestyrelse

Gud er kærlighed. Så kort og præcist formulerer apostlen Johannes det i 1 Joh 4,8 og 16. Det, at Gud i hele sit væsen er kærlighed i aktion, er det vigtigste, vi overhovedet ved om Gud. Men dermed er alt jo ikke sagt om Guds kærlighed. Langt fra.

Denne artikel er skrevet ud af en *uro* i mig for, at der i kirken og hos kristne flourer en del forskellige tanker om og forventninger til Guds kærlighed, som trænger til at blive korrigeret; tanker og forventninger, som gør troen syg, evangeliet slattent og Gud til en anden end den, han i virkeligheden er.

Guds kærlighed er ...

Gud er i sit evige, udgrundelige væsen kontinuerlig udlevet kærlighed. Gud er i hele sit væsen den, som er, og som definerer kærligheden. Gud er kærlig og bundet af sit kærlige, udadrettede hjertes vilje til at elske i alt, hvad han er og gør. Altid. Gud er en relationel Gud, som evigt og altid er i gang med at elske og praktisere kærligheden (Jer 31,3b). Guds kærlighed hører aldrig op (1 Kor 13,8). Guds kærlighed og hans vilje til at elske kan ikke slides op. Guds kærlighedsbeholder kan ganske enkelt ikke tømmes!

Selv i det mest glødende vredesudbrud fra Guds side, handler han ud af kærlighed. Ja, kærligheden er Guds vredes indre drivkraft. Guds vrede er Guds kærlighed, som aktivt siger nej til uretten, og som siger fra over for det ukærlige og syndens ødelæggelser og hærgen. Guds kærlighed kan *aldrig* glæde sig over, acceptere eller se passivt til i forhold til uret, ondskab og synd.

Gud er grænseløs, ustoppelig og altid virksom i kærlighed, for Gud kan ikke være andet end kærlig, ud fra hvad han har åbenbaret om sit evige, kærlige væsen. Bibelen er fyldt med fantastiske løfter om Guds evige kærlighed. Den er fyldt med meldinger

om Guds konkrete kærlighedshandlinger i forhold til Israel, verden og ethvert menneske.

Toppunktet har vi i den ultimative kærlighedserklæring og kærlighedshandling fra Gud i Jesu selvopofrende kærlighed, hvor Gud hengiver sig helt ind i døden for at frelse enhver synder fra fortabelsens gru og virkelighed. Der er frelse til hver eneste synder, som vil lade sig frelse.

Netop her i brændpunktet mellem frelse og fortabelse erfarer vi endnu et helt afgørende træk ved Guds kærlighed: Gud rækker ud til frelse; men han tvinger ingen til at tage imod og elske Gud. Sådan er den fuldkomne kærlighed fra Gud: Den tvinger ikke ind i fællesskabet med ham. Gud tvinger ingen ind i frelsen. Han tvinger ingen til at elske tilbage. For kærligheden tvinger ikke. Den vil modtages.

Tal sandt om Guds kærlighed

Det største, vi ved om Gud, er, at han er kærlig i alt, hvad han er og gør. Men det betyder bestemt ikke, at det er kærligheden (og tidens mange mere eller mindre bibelske bud på, hvad kærlighed er), som i sig selv er Gud. Og det betyder heller ikke, at alle de mange forestillinger i tiden, om hvad Guds kærlighed er og rummer, bare sådan lige rammer plet hver gang. Faktisk langt fra.

Baggrunden for denne artikel er som sagt min uro over, at der flourer og lever en del forestillinger og påstande om Guds kærlige væsen i vores kirkelige miljøer, som er hjemmestrikkede, formede i tidens sprog, men ude af trit med det bibelske vidnesbyrd.

De fleste kan blive enige om, at Gud virkelig er kærlig; men hvad det så betyder og indebærer i Guds relation til os, ja, det er der mange forskellige bud på. Her vil jeg trække fire ofte mødte misforståelser frem, som jeg oplever, at vi har brug for at sætte ord på og bliver undervist bibelsk om.

Med andre ord har vi en vigtig læremæssig udfordring.

De fire misforståelser følger her:

1. Guds kærlighed betyder med nødvendighed universel frelse

Tanken er, at Guds kærlighed med nødvendighed må nøde Gud til at tage sin egen kærlighed og frelsesvilje så alvorlig, at han ikke tillader, at noget menneske går fortabt. Man siger: Hvis Gud virkelig er kærlig, kan han simpelt hen ikke slippe af sted med at lade en evig fortabelse være en mulighed.

Igennem de senere år har jeg oftere og oftere mødt (unge) kristne, som er meget udfordrede af og anfægtede over, at Bibelen præsenterer os for to udgange fra dette liv: Enten frelse eller fortabelse. Og anfægtelsen er jo til at forholde sig til. Vi kender alle til at sørge over fortabelsens realitet.

Fortabelsens gru er virkelig en af de største anstødssten for enhver kristen, som har fattet, hvor forfærdelig det er at skulle leve en evighed uden Gud. Vi kan ikke lade være med at være fortvivlede over fortabelsen; det kunne Paulus heller ikke (se fx Rom 9,1ff). Vi kan – og må – simpelt hen ikke lade være med at spørge: Hvordan kan Gud dog tillade, at rigtig mange mennesker går glip af det evige liv og ender i en evig fortabelse? *Hvordan kan du, Gud, tillade, at rigtig mange ikke skal tilbringe en evighed sammen med dig?*

Det er sundt, vigtigt og meget troværdigt at turde være i den ærlige, fortvivlede anfægtelse over fortabelsen. For det er forfærdeligt. Hvis ikke vi bevæges og sørger, er det måske et tegn på, at vi slet ikke er i kontakt med fortabelsens realitet og gru.

Der er altså ikke noget galt i at sørge og anfægtes over fortabelsen. Tværtimod. Men der kan sagtens være noget galt med vores næste skridt i vores fortvivlelse. Der er jo tro og tillid til Gud (måske også min egen frelse) »»

»» til forskel på, om jeg finder ro hos Gud midt i min fortvivelse – eller om jeg står op imod Gud og hans ord og kræver, at Gud og Bibelen må ændre melding og sørge for, at alle virkelig bliver frelst til sidst.

Denne sidste løsning har store dele af den liberale fløj i folkekirken i mange år gjort brug af ved at afblæse verdensdommen og erklære, at alle selvfølgelig bliver frelst til sidst; hvilket på ingen måde bliver mere sandt af, at man proklamerer det igen og igen fra mange prædikestole.

Det går galt, når vi ikke vil søge eller anerkende det sande svar på anfægtelsen over fortabelsens mulighed hos Gud selv, som jo oven i købet selv er placeret midt i den samme fortvivelse over de mange, som fortæbes (Ez 18,32; Matt 3,37ff). Det er, som om, alene vores viden om, at Gud er kærlighed (som vi jo har hørt fortalt så mange gange) rummer en indbygget, selvindlysende overbevisning om, at det er umuligt for Gud at fastholde fortabelsens mulighed.

Men hvor kom denne selvindlysende, definerende overbevisning om Gud fra? Hvem har givet os retten til at definere, hvordan en kærlig Gud skal være i forhold til os og møde os, som i udgangspunktet sidder fast i fortabelsens virkelighed? Vi har med andre ord tilranet os retten til at definere, hvordan en kærlig Gud skal være og gøre i forhold til os, og hvad konsekvenserne af at tro på en kærlig Gud må være, for at vi gider "lege med".

Det betyder ikke, at sorgen og lidelsen over fortabelsens virkelighed bare forsvinder, når vi bøjer os for Guds åbenbaring af, hvordan tingene er skruet sammen set fra den alkærlige og almægtige Guds side. Men Guds svar giver faktisk *mening og rum* til at hvile i. Gud holder os fx helt fast på, at han i sin store kærlighed til ethvert menneske ikke vil tvinge og påføre os en frelse og et liv med ham, som vi ikke vil og ønsker. Gud respekterer – i sin kærlighed til os – at vi er frie til at blive i vores syndige og fortabte liv, hvis det er det, vi vil.

Gud propper ikke frelsen i Kristus ned i halsen på os. Han kalder, han tilbyder sig, han lader lovens ord tordne over os for at skabe syndserkendelse og længsel efter nåde og frelse i Kristus; men at tvinge os ligger

fuldstændig fjernt for Gud, som helt og fuldt følger kærlighedens princip i alt.

Formaning til os er: Lad Gud selv definere og indholdsbestemme kærlighedens fuldkomne væsen og principper. Det går galt, når vi syndere går i gang med at definere det, som vi i bund og grund ikke har forstand på og heller ikke har ret til at definere i kraft af os selv.

2. Guds kærlighed er universel og helt uberørt af, om vi tager imod den

Her bevæger vi os ind i et sprængfarligt felt, der ligger i forlængelse af punkt 1. Vi ved, at Gud er kærlighed, og at Gud ikke kan være andet i forhold til hvert enkelt menneske, som han har skabt, og som han elsker totalt og grænseløst. Men det betyder ikke, at Guds fulde kærlighed pr. automatik kan få lov til at slå igennem i det enkelte menneskes liv – og blive modtaget. Gud lider så at sige af *ulykkelig* kærlighed til en stor del af jordens befolkning. Det er en ulykkelig kærlighed og længsel, som samtidig udtrykker sig i, at Gud placerer os under sin fulde vrede og dom over, at vi står ham og hans kærlighed imod.

Det er en nådesløs løgn at bilde mennesker ind, at de – ligegyldig hvad – helt og fuldt står i nådens relation til Gud, hvis de lige nu faktisk står i vredens relation til ham. Det er sandt, at Guds kærlighed er altomfattende og grænseløs. Men kærligheden når alligevel sin grænse, når den ikke bliver modtaget, men derimod bliver afvist. Da slår Guds kærlighed over i vrede, som ikke er kærlighedens modsætning; men tværtimod er kærlighedens reaktion i forhold til syndere, som ikke vil Gud; men som vil forblive i synden og oprøret.

Vi må gøre op med den "frelsesautomatik-forståelse", som ofte ligger i sætningen om, at *Guds kærlighed er universel, grænseløs og ubetinget*. Sætningen er kun rigtig, hvis vi "medindregner", at kærligheden vil modtages. Gud vil modtages. Frelsen og retfærdiggørelsen vil modtages. Johannes siger det sådan i Joh 1,11-12: "*Han (Jesus) kom til sit eget, og hans egne tog ikke imod ham. Men alle dem, der tog imod ham, gav han ret til at blive Guds børn, dem, der tror på hans navn*".

Det er selve frelsen – retfærdiggørelsen ved tro alene – som er på spil her. Jesus vil modtages og tros. Trivialiser og nedskriv ikke Guds kærlighed og nådens virkninger. Underkend ikke syndens katastrofale magt i menneskers liv. Og nedskriv ikke frelsens omkostninger for både Gud og mennesket.

Frelsen kostede Gud livet. Han hengav sig selv i døden for os. Men frelsen koster også mig, synderen livet, for jeg kan ikke længere eksistere på syndens præmisser. Troen på Jesus fører mig ind under Jesu totale herredømme. Ind i afhængigheden af nåden og tilgivelsen. Frelsen koster mig muligheden for at kunne fortsætte med at fremture i forhold til Gud og min omverden ud fra min gamle, syndige natur. Frelsen placerer mig i retfærdigheden. Den redder mig fra uretfærdigheden. Den redder mig fra Guds vrede og placerer mig i nåden. Den frier mig fra syndens herredømme og fører mig ind under Kristi herredømme.

3. Guds kærlighed er sentimental og romantisk

Vores tid er – mere end nogensinde før – præget af en romantisk-sentimental forestilling om, hvad kærlighed er. Kærlighed handler om følelser. Kærlighed handler om en lykkerus. Kærlighed handler om opfyldelse af følelsesmæssige og seksuelle behov.

Den sentimentale kærlighed bruges endda ofte til at retfærdiggøre ukærlige og uretfærdige handlinger så som utroskab og svigt. Den sentimentale kærlighed er ofte parat til at skippe det, som er sandt og ret for det, som virker og giver gode følelser og oplevelser.

Den sentimentale kærlighed slipper ofte af sted med at efterligne ægte hengivelse, medfølelse og medlidenskab, selv om det i virkeligheden kun bliver en uforpligtende praksis, der kan sammenlignes med at sende et postkort til den sultende befolkning i Eritrea, hvorpå teksten lyder: "Jeg håber, I snart må få bedre tider." Den sentimentale, romantiske kærlighed er en "det-skal-give-mig-et-kick-kærlighed", som jeg hele tiden skal kunne få behovsopfyldelse ud af.

Den sande, bibelske kærlighed derimod håber ikke bare på bedre tider for næsten – på uforpligtende vis.

Vores tid er – mere end nogensinde før – præget af en romantisk-sentimental forestilling om, hvad kærlighed er og skal være.

Den handler, går i aktion, elsker uforbeholdent, ofrer sig selv, giver sig hen, forpligter sig, holder sine løfter osv. Læs fx kærlighedens højsang i 1Kor 13. Den er ikke spor sentimental eller romantisk. Den er praksisorienteret og viljebundet.

Hvad mon der sker, når vi begynder at overføre vores egne sentimentale, romantiske kærlighedsforestillinger på kærlighedens Gud – og på Jesu bud om at elske, lige som han elsker os (Joh 13,33-34)? Svaret på det spørgsmål er mangetydigt og rækker ind i mange områder af vores liv; men et af resultaterne er, at vores billede af Gud former sig efter vores egne forestillinger om, hvad sand kærlighed er, og hvad det betyder at være i en sand kærligheds-relation til Gud. Vores Guds-billede lider simpelthen skade.

Vi begynder fx at mærke utroligt meget efter, om vi stadig sådan virkelig elsker Gud, og om gløden og følelserne nu stadig siger til os, at det går an at være i en kærlighedsrelation til Gud – sådan rigtig tro på Gud og stadig satse helt på ham. Vi spørger efter, om Guds kærlighed er romantisk nok udført i forhold til os; fx om han honorerer de krav, som vi mener at være i vores gode ret til at fremsætte over for en kærlig Gud. Vi spørger, om Gud stadig er god nok til at honorere

vores behov i parforholdet, altså i vores relation til Gud.

Vi forbruger Gud og hans kærlighed, og vi mener, han skal give os "flere blomster", hvis han vil holde liv i kærligheden. Vi mister blikket for, hvad det betyder virkelig at være elsket af Gud: placeret i hans fulde nåde og kærlighed. Vi mister blikket for, at den sande kærlighed på en og samme tid binder mig og sætter mig fri til at elske Gud og næsten – elske ud fra de bibelske anvisninger for, hvad sand kærlighed er.

4. Jeg skal holde Guds kærlighed kørende

"Hvor er det godt for dig, Gud, at jeg er til, for så har du en at elske. Så er du ikke så alene i din himmel. Du må faktisk gerne takke mig for, at jeg godt vil lade dig elske mig." Lige præcis sådan er der nok ikke så mange kristne, der kunne finde på at udtrykke sig. I hvert fald ikke i konkrete ord. Men måske har selve indstillingen til Gud alligevel præget os.

Der er rigtig megen forkyndelse i vores tid, som fodrer os med forestillinger om, at Gud er afhængig af os – ikke omvendt. Det er tanken om, at jeg er til, fordi Gud ikke hænger sammen uden at have en som mig at være Gud for. Gud forkyndes nærmest som en tiggende Gud, der

savner nogen at elske, og meldingen bliver, at Guds kærlighed er en fundamental rettighed, som jeg har. Jeg har krav på Guds kærlighed. Det er Guds job at elske mig og være mig nådig – og forsøde mit liv. Ord som Guds frygt, tilbedelse, skyld og ansvar får trange vilkår.

Rigtig meget i vor tid er *jeg-centret*. Individet er helt i fokus, og vi fodres med meldinger om, at vi da kun skal søge det, som virkelig kan honorere det, vi søger og går efter i selvrealiseringens navn, og som kan opfylde de behov, vi har. Ind i dette passer det perfekt at forkynde en Gud, som har en længselsfuld kærlighed, som han rigtig gerne vil udøse over netop sådan et fund som mig – hvis jeg altså vil give ham lov, og hvis jeg vil vise ham den nåde, at han må få lov til at være min Gud.

Smag lidt på ord som disse: "Gud vil så gerne elske dig. Du er det vigtigste, Gud har. Gud længes efter fællesskab med dig. Gud længes efter at få lov til at tage hånd om dig og dit liv. Gud længes efter at få lov til at reparere alt det knuste i dit liv." Der er rigtig meget "julemandsgud" over disse ord. Det er selvfølgelig karikeret; men måske er der alligevel noget at gøre op med i vores forkyndelse. Måske der er noget, som skal korrigeres i vores Gudsforestillinger og måden, som vi taler om Gud og Guds kærlighed på.

Jeg er ikke ude på at gøre op med pointerne i lignelsen om den fortabte søn, der viser os en Gud, som virkelig spejder længselsfuldt efter sine fortabte børn. Det er den omskrevne udgave af lignelsen, jeg er ude efter. Den omskrivning, som hedder, at *Faderen står og spejder længselsfuldt efter sin bortgåede søn, som på et tidspunkt kommer i nærheden af sit hjem og bliver råbt op af faderen: "Vil du ikke nok komme hjem; jeg trænger til at kunne elske dig. Jeg skal nok flytte ud i aftægtsboligen, så du kan komme til fadet, hvorfra jeg vil servicere dig med svin, vin til dine drukvenner og opfylde alle dine behov. Du har virkelig ikke noget problem. Du skal ikke undskyldte noget. Der er ikke noget galt hos dig. Det er mig, der er ensom, og som længes så frygteligt. Det er sikkert også min skyld, at du havde behov for at komme lidt hjemmefra. Jeg vil bare så gerne have dig hjem, så jeg har en at bruge min tid og kærlighed på."* »»

»» Bibelens hovedbudskab om, hvad Gud primært vil os, er ikke "jeg-og-mine-behov-centreret." Det er derimod kors-centreret. Guds tale til os er samlet om et kors, som udstiller mit grundlæggende behov for frelse, hudløst ærligt og tydeligt, og som korsfæster min 'jeg-centrerethed' og kalder mig til konkret syndserkendelse og syndsbeholdelse.

Hovedbudskabet fra Gud er, at jeg har brug for en frelser, fordi jeg er fuldstændig fortabt i mig selv. Det er ikke Gud, der har det største behov. Det er mig. Jeg har behov for frelse, forsoning, forløsning og genoprettelse. Jeg trænger også til at blive frelst fra det med at ville gøre Gud til en julemandsgud eller en behovsopfylder, som skal tilpasse sig mine (syndige) behov.

Det er hverken holdbart eller muligt at isolere korset fra Guds kærlighed og Guds længsel efter at forløse og retfærdiggøre enhver synder. Guds grænsesprængende kærlighed og nåde skal forkyndes uindskrænket og radikalt. Men perspektivet er helt forvredet, hvis vi underkender eller

glemmer, at korset *mest* handler om, at Gud vil tage livet af synderen for samtidig at skænke ham eller hende et helt nyt liv med Gud, næsten og sig selv i troen på Jesus. Det er et liv i anger, tro og konkret efterfølgelse.

Perspektivet er forskruet, hvis vi forkynder nåden og Guds kærlighed uden lovens radikale knusende dom over menneskers liv. Evangeliet ødelægges, hvis vi forkynder, at det primært er Gud, som har brug for os og længes efter os i grænseløs kærlighed. Det er stadig lige omvendt.

Gud kalder os altså ikke primært ind i et behovsopfyldelsens rum. Han kalder os til radikal og konkret efterfølgelse af Jesus – placeret fuldstændig i nådens og tilgivelsens livgivende rum.

Guds kærlighed skal formidles

Gud er kærlighed. Det skal proklameres og forkyndes fuldstændig uafkortet og befriende til ethvert menneske. Men det skal forkyndes sandt og bibelsk – ud fra Guds egne klare meldinger om, hvad kærlighed fra ham er, og hvordan Gud udlever og

praktiserer den fuldkomne kærlighed i forhold til en syndefalden verden og syndige mennesker, som forstår sig så lidt på den sande kærlighed.

Det, at Gud er kærlighed i alt, hvad han er og gør, og at han aldrig vil kunne være og gøre noget, som er i modstrid med den fuldkomne kærligheds principper og indre drivkraft, er desuden umisteligt i al form for formidling.

Hovedsagen er, at når Guds kærlighed er det ufravigelige bibelske udgangspunkt, falder alt det andet, som også skal siges fra katederet eller prædikestolen, fint på plads for os som forkyndere og bibelundervisere. Så kan vi nemlig også tale frit og uafkortet om synd, dom, fortabelse, forløsning, retfærdiggørelse og ikke mindst Guds grænsesprængende nåde og alle de befriende, evangeliske hovedsager, inklusiv helliggørelse og sand efterfølgelse.

Lad os slippe Guds uafkortede, sande kærlighed løs ... så den kan sætte os fri ... også til at forkynde, under vise, fortælle og vejlede. ✨